

Vuosiraportointi 2023

Toimiala yhteensä

Kaupunkikulttuuri yhteensä

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT- %	Ylitys/ali-tus
TOIMINTATUOTOT	11 595	0	11 595	12 077	104	-482
TOIMINTAKULUT	-77 842	-2 644	-80 486	-80 161	100	-324
TOIMINTAKATE	-66 247	-2 644	-68 891	-68 085	99	-807

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköt yhteensä

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/ali-tus
TOIMINTATUOTOT	10 227	0	10 227	10 741	105	-514
TOIMINTAKULUT	-72 297	-2 546	-74 843	-74 495	100	-349
TOIMINTAKATE	-62 071	-2 546	-64 617	-63 749	99	-863

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan toimintaympäristöanalyysissä on noussut esiin väestönkasvu, väestörakenteen muutos, eriarvoistumiskehitys, turvallisuus, nuorisorikollisuus ja vieras-kielisten kotoutumisen panostukset. Nopea väestönkasvu ja monimuotoistuminen tuovat lisähaastetta palvelutuotantoon, mutta ne voivat hallitusti hoidettuina olla kaupungille myös menestystekijä.

Vuoden 2023 alusta käynnistynyt uusi organisaatorakenne on toiminut hyvin ja siihen ollaan tyytyväisiä. Palvelualueiden kehittämistyö on edennyt hyvin. Toimialan kehittämishankkeina olleet elintapaohjaus ja harrastustakuun edistäminen vakinaistuvat vuoden 2024 alusta. Monia yksityisiä investointeja edistettiin, kuten Aviapolis Live, Ilmailumuseon uusi hanke, Arena 3.3 ja Elmon jäähalli. Usein strategisesti merkittäviä avauksia on tehty kumppaneiden kanssa. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujunut hyvin ja Vantaa on osallistunut hyvinvointialueen järjestämiin hyte-neuvotteluihin.

Kivistöön on saatu iso ja toivottu parannus palvelukokonaisuuteen, kun Kivis-kauppakeskukseen avattiin Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki loppuvuonna 2023. Mosaiikin avautuminen myöhästyi hieman suunnitellusta aikataulusta rakennusurakan toimitusten myöhästymisten vuoksi. Kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi käynnistettiin ensimmäisen kerran ja kuntalaiset osallistuvat siihen jopa odotettua aktiivisemmin.

Toimialan strategiaa kirkastettiin ja jäljellä olevalle strategiakaudelle valittiin neljä painopistealuetta. Vuoden aikana onnistuttiin parantamaan työntekijöiden saatavuusongelmaa ja henkilöstön yleistä tunnelmaa poikkeusaikojen jälkeen.

Talousarvion toteutuminen 2023

Vuonna 2023 toimialan talouden seuranta, suunnittelu ja ennustaminen oli edellisvuosia selkeämpää, kun pandemia-ajan aiheuttama poikkeustilanne jäi taakse eikä enää merkittävästi vaikuttanut toimintaan. Vuoden alussa voimaan astuneen organisaatiomuutoksen seurauksena toimialan talousarvion sitovuustasoihin tehtiin tarvittavat muutokset kaupunginvaltuuston päätöksellä maaliskuussa. Vuoden aikana talousarviota muutettiin lisäksi palkkaratkaisun johdosta, jonka seurauksena kaupungin keskitetystä palkkavarauksesta siirrettiin määrärahaa toimialalle 1,0 milj. euroa. Lopullisessa talousarviossa näkyvät myös kesätyömäärärahan (0,4 milj. euroa) sekä myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) toimenpiteiden menoja vastaava budjettisiirto kaupunginhallituksen budjetista (1,2 milj. euroa). Toimiala ei vuonna 2023 tehnyt muutosesityksiä talousarvioon, vaan alkuperäisen talousarvion toimintamenojen määrärahojen ennustettiin riittävän ja tulotavoitteiden toteutuvan suunnitellusti.

Toimialan bruttoyksiköiden toimintatulot olivat yhteensä 10 741 000 euroa ja ne ylittivät budjetin lopulta 514 000 euroa (tot-% 105). Toimintamenojen toteuma oli 74 495 000 euroa ja ero budjettiin oli 349 000 euroa (tot-% 100). Toimialan sisällä palvelualueilla oli poikkeamia budjetista sekä tuloissa että menoissa, mutta sitovuustasolla menot toteutuivat budjetin mukaisesti. Merkittävimmät poikkeamat budjettiin liittyivät budjetoimattomiin hankkeisiin, Mosaiikin palvelukeskuksen avaamisen sekä aikuisten perusopetuksen laajentumisen siirtymiseen suunnitellusta.

Toimialan nettoyksiköiden toimintakatteen toteuma oli -4 330 000 euroa, mikä alitti tavoitteen hienoisesti (-56 000 euroa, tot- % 101). Tulot alittuivat 32 000 ja menot ylittyivät 24 000 euroa.

Palvelualueiden talousarvion toteutuminen on raportoitu tarkemmin palvelualueita koskevissa osioissa.

Kaupunkikulttuurilautakunta

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTAKULUT	-80	0	-80	-82	103	2
TOIMINTAKATE	-80	0	-80	-82	103	2

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta (ent. kaupunkikulttuurilautakunta) kokoontui 12 kertaa. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta kokoontui keväällä puolipäiväiseen talousarvion kehysinfoon Clarion Hotel Aviapoliksessa ja alkusyksystä järjestettiin kaksipäiväinen talousarvioseminaari Haikon kartanolla.

Vuoden aikana toimi kaksi lautakunnan työryhmää, liikkumishojelman poliittinen ohjausryhmä sekä asukas- ja järjestötilojen kehittämisen työryhmä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan talousarvio toteutui budjetin mukaisesti.

Yhteiset palvelut

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTATUOTOT	745	0	745	898	121	-154
TOIMINTAKULUT	-3 948	-1 304	-5 253	-5 430	103	177
TOIMINTAKATE	-3 204	-1 304	-4 508	-4 532	101	24

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Harrastuskalenteri on uusi palvelu vantaalaisille ja Vantaalla harrastaville. Harrastaminen tukee mm. hyvinvointia, elämäniloa, yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja elinikäistä oppimista. Harrastuskalenterin avulla Vantaan yhteisöt, järjestöt, yritykset ja muut toimijat voivat auttaa asukkaita ja Vantaalla vierailuvia löytämään tekemistä, kiinnittymään asuinalueeseensa ja viihtymään Vantaalla. Harrastuskalenteri on myös osa hyvinvointialueen digitarjotinta. Harrastuskalenterista löytyy heti julkaisun yhteydessä tuhansia harrastuksia kaikille ikäryhmille, mm. kaikki Aikuisopiston, entisen hobihobi.fi:n sekä Harrastusten Vantaan tarjonta. Kevään 2024 aikana kutsutaan kaikki muutkin kaupungin omat toimijat, että seurakuntat, järjestöt ja muut yhteisöt julkaisemaan tai integroimaan tarjontansa näkyville syksyllä alkavaa harrastuskautta ja isompaa lanseerausta varten.

Osallistuvan budjetoinnin kaupunkitasoinen malli hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.6. Ensimmäinen kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi toteutetaan vuosina 2023–2025. Osallistuvan budjetoinnin rahoitus 1,2 me jakautuu asukasluvun perusteella Vantaan 7 suuralueelle. Eri työryhmät ja verkostot aloittivat toimintansa syksyllä. Syksyn aikana toteutettiin ohjeistukset, henkilöstön perehdytys, asukasvuorovaikutuksen ja viestinnän toimenpiteet ja digitaalinen toteutus. Osallistuva budjetointi käynnistyi marraskuussa ideointivaiheella. Asukasvuorovaikutusta tehtiin yhteistyössä omien palveluiden ja järjestökumppaneiden kanssa. Ideoita sai jättää verkossa, paperilla ja tapahtumissa, lapset ja nuoret osallistuivat varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa osana Vaikuttajapäivä prosessia. Asukkaat saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja heiltä saatiin yhteensä reilut 2 000 ideaa. Ideoiden määrä oli huomattavasti ennakoitua suurempi. Ideoiden käsittely käynnistyi eri toimialoilla joulukuun alussa. Suuresta ideoiden määrästä johtuen käsittelytyötä on ennakoitua enemmän. Vantaalaiset pääsevät äänestämään äänestyskseen etenevistä ehdotuksista suosikkinsa 1.-21.4.2024.

Vuoden 2023 aikana Harrastusten Vantaan harrastuksia tarjottiin kaikille Vantaan peruskoululaisille yli 70:ssä eri tilassa. Toimintakausi seuraa kouluvuoden sykliä, joten vuoteen 2023 mahtuu puolet kahden eri toimikauden tilastoista. Yhteensä harrastustoimintaan vuonna 2023 sekä kevät- että syyskausina osallistui noin 6 000 peruskouluikäistä lasta ja nuorta ja viikoittaisia harrastusryhmiä vuoden aikana toimi yhteensä yli 400. Keväällä 2023 toteutettiin vuosittainen Harrastustoivekyselyn, joka toimii Harrastusten Vantaan toiminnan suunnittelun ohjenuorana tulevaa - tässä tapauksessa 2023–24 - kautta silmällä pitäen. Kyselyyn vastasi lähes 27 % kaikista Vantaan peruskouluikäisistä lapsista ja nuorista. Harrastusten Vantaan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana keskimäärin 6 viikon välein, yhteensä 8 kertaa. Toimintakaudelle (01.08.2023-31.07.2024) myönnettiin valtion avustusta (AVI) 700 000 euroa. Lisäksi perustoiminnan ohelle Harrastusten Vantaa sai keväällä 2023 Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastustoiminnan ja

saavutettavuuden kehittämiseen. Vantaan kehittämisenäkökulmana on erityisesti erilaisuuden ja erilaisten lasten ja nuorten tarpeiden ymmärryksen lisääminen harrastustoiminnan ja -toimijoiden keskuudessa. Harrastamisen Suomen malli kirjattiin osaksi nuorisolakia 1.1.2023 alkaen, mikä juurrutti toiminnan osaksi muita vakiintuneita toimenpiteitä myös Vantaalla. Harrastusten Vantaa siirtyy osaksi elinikäisen oppimisen palvelualueutta 1.1.2024, josta alkaen harrastustakuun edistämislle sekä Harrastusten Vantaan toiminnan kehittämislle on myös yksi vakituinen työntekijä.

Vantaan Kuusijärvi on kaupunkitasoinen kärkihanke, josta kehitetään Etelä-Suomen saavutettavinta luonto- ja virkistyspaikkaa maiseman ja alueen kantokyvyn ehdoilla. Vuoden 2023 aikana kestävä luontomatkailua ja virkistyskäyttöä edistettiin monin tavoin. Kuusijärvelle laadittiin muun muassa ympäristöindikaattorit, joita hyödynnetään alueen kehittämisessä ja palveluiden mitoittamisessa. Alueelle saapumista parannettiin lisäämällä joukkoliikennevuoroja. Uusi laajempi pysäköintialue ja esteetön lähivirkistysalue nuotiopaikkoineen avattiin asiakkaiden käyttöön. Rakennus- ja maisemahankkeiden suunnittelua tehtiin yhdessä erilaisten yhteisöjen kanssa.

Kiinnostus Kuusijärven saunapalveluja kohtaan on kasvanut tasaisesti. Saunatiloja saadaan lisää, kun kahden uuden savusaunan ja pesutilarakennuksen rakentaminen alkaa 2024. Suomen Latu myönsi Vantaalle oikeuden järjestää Nuku yö ulkona -kampanjan päätapahtuman eli metsähotellin Kuusijärvellä elokuussa 2024. Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallintomalli valmistui ja hallintovastuu siirtyy kaupunkiympäristön toimialalta kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle 2024 aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä (hyte) tehdään Vantaalla Hyvinvointia rakentava Vantaa –strategiateeman alla. Vuoden 2023 toimintaa leimasi soteuudistuksen tuomat muutokset kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviin, kun vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (Vakehyva) vastuulle. Muutoksesta huolimatta kunnalla on edelleen lakisäätöisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuta ja tehtäviä. Vuonna 2023 Vantaa on osallistunut alueellisiin hyte-neuvotteluihin viisi kertaa ja lisäksi osallistunut hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimiseen. Kesäkuussa 2023 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 ja syksyllä 2023 laadittiin hyvinvointikatsaus 2023. Hyten osalta kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintoja on selvitelty, sovittu työnjaosta ja rakennettu uudenlaista yhteistyötä uudessa tilanteessa. Yhdyspintatyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen. Monissa palveluissa, kuten oppilashuollossa ja ehkäisevässä päihdetyössä on tapahtunut muutoksia, joiden selvittely vaatii resursseja vielä tulevinakin vuosina.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma (MEK) (ts. Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateema) vuosille 2023–2025 on toteutunut melko hyvin vuonna 2023. Ohjelman tavoitteena on alueiden ja asukkaiden hyvinvointierojen kaventaminen. Ohjelma on rakentanut uudenlaista yhteistoiminnan kulttuuria, jolla tämänkaltaisia systeemisii ja kompleksisia haasteita voitaisiin ratkaista. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2023–2025 ja sen toteutukseen varataan kaksi miljoonaa euroa vuosittain, yhteensä kuusi miljoonaa euroa. Vuoden 2023 haasteet liittyivät erityisesti toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin sekä erityisesti alkuvuonna esiintyneisiin rekrytointihaasteisiin.

Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %). Strategiateeman kärjet ja niiden keskeisimmät toimenpiteet olivat:

1. Vaikuttavuutta tiedolla johtamisella
 - Tutkimusyhteistyö, Puhti-hanke, segregatioverkosto, tilannekuva ja tietomallit
2. Lapsikeskeinen investointistrategia

- Vantaasta lapsiperhemyönteisin kunta (mm. koulunuorisotyö, nuorisotyöraiteilla sekä Tempo-orkesteri)
 - Koulutuksellisen eriarvoisuuden torjuminen (mm. Yhteinen koulu-hanke, OKM-tasavaron raha sekä muut kaupungin toimet)
3. Hyvinvointia koulutuksesta, työllisyydestä sekä terveydestä
- Koulutus ja työllisyys (mm. S2-kieliopetus, Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään-hanke, yhteisöllisen kielenoppimisen kirjastonhoitajat)
 - Terveys (mm. Lähiöt liikkeessä: koulujen urheilujoukkueet ja asukkaiden vertaisliikunta)
4. Kukoistavat kaupunkikeskukset
- Lähiöistä eläviä, moninaisia ja yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja (mm. yhteisökehittäjämalli, taidetta, kulttuuria ja tapahtumia sekä turvallisuusyhteistyö)
 - Raidekaupunkia rakentamassa (mm. Vantaan ratikka, kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmat, maa- ja asuntopolitiikka, osallistuva budjetointi, taloyhtiöklubi, lähiöohjelma, KATOn segregatiotyöryhmä)

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintatuotot toteutuivat 154 000 euroa budjetoitua parempana (tot-% 121). Poikkeama johtuu budjetoitua korkeampien järjestötilojen vuokrien toteumasta sekä Lähiöohjelman hankerahoituksen tuloutumisesta.

Toimintamenot ylittivät budjetin 177 000 euroa. Menojen ylitys oli seurausta järjestötilojen korkeammista vuokrakuluista (50 000 euroa) sekä Harrastusten Vantaan hankkeen menojen ylittymisestä johtuen palkkakirjanpidon aiheuttamista ongelmista (50 000 euroa). Lisäksi yhteisten palveluiden menojen toteumaa sisältyy MEK-ohjelman palkkajaksotuksia (77 000 eur) joita vastaava määräraha on KHn budjetissa.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/ali-tus
TOIMINTA-TUOTOT	472	0	472	671	142	-193
TOIMINTAKULUT	-18 929	-345	-19 273	-19 257	100	-16
TOIMINTAKATE	-18 456	-345	-18 801	-18 586	99	-209

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana toteutettiin organisaatiouudistus, jossa kulttuuri- ja kirjastopalvelut yhdistyivät uudeksi palvelualueeksi. Yhdistymistä tuki yhteinen vuoden kestävä kehittämis- ja koulutusohjelma *Ikkunoita uuteen*, jossa luotiin uudenlaisia yhteisiä, kuntalaisia paremmin palvelevia sisältökonaisuuksia.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen. Palvelualue vastaa Vantaalla kuntalaisten pääsystä tietoon, aineistoihin ja kulttuurisisältöihin sekä monipuolisen lukutaidon ja kirjallisuuden edistämisestä.

Kulttuurilinjausten toteuttaminen jatkui. Yksi keskeinen toimenpide oli Vantaan kulttuurilapset -ohjelma, jonka toteutus käynnistyi vuonna 2023 syntyneiden tapahtumilla. Håkansbölen kartanoalueen palvelujen kehittäminen käynnistyi. Kaupunginhallitus päätti päärakennuksen käyttötarkoituksesta ja hallinnosta: kesällä 2026 avataan kartanomuseo, joka on osa museopalveluiden organisaatiota.

Kirjasto 2030 -ohjelman pohjalta kehitettiin kirjaston palveluiden ja toimintoja. Ohjelman toimenpiteitä on täydennetty ja arvioitu vuosittain asiakasosallisuus huomioiden. Palautejärjestelmän toimivuutta on kehitetty ja selvitetty vaikuttavuutta.

Helmet-kirjastojen sivustouudistus toteutettiin. Lisäksi Helmet-yhteistyön kehittämisen yhteydessä selvitettiin mahdollisen yhteisen digiperustan ja keskittämisen hyötyjä.

Kaupunkistrategian sitova tavoite on ”Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina”. Asetettu tapahtumien määrä saavutettiin.

Tempo-orkesterit siirtyivät osaksi lasten ja nuorten kulttuuripalveluita. Toimintaa kehitettiin siten, että se saavuttaa jatkossa yhä enemmän sellaisia lapsia, nuoria ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista.

Kaupunkiympäristö on muuttunut kasvavan maahanmuuttajaväestön, ikääntymisen sekä lapsiperheiden määrän kasvun myötä. Asukkaiden monimuotoisuuden lisääntymistä on tuettu tehokkaasti kulttuurin keinoin esim. MEK-hankkeiden kautta.

Vuonna 2023 syksyllä valmistuneen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskuksen tilojen ja toiminnan suunnitteluun panostettiin ja tilojen ja palveluiden tarjonnassa huomioitiin asiakkaiden esiintuomat tarpeet ja asiakaskohtaamisia kehitettiin. Asukkaat ovat ottaneet uuden keskuksen hyvin vastaan.

Koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyö on jatkunut perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sovittujen yhteisten linjausten mukaisesti.

Ratikan taiteen suunnittelu on käynnistetty ja kaupunkitasoinen julkisen taiteen ohjausryhmä on perustettu.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden talous toteutui käyttösuunnitelman mukaisesti. Asetetut tulotavoitteet saavutettiin.

Liikuntapalvelut

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTATUOTOT	5 538	0	5 538	5 506	99	32
TOIMINTAKULUT	-28 489	-389	-28 878	-28 879	100	1
TOIMINTAKATE	-22 951	-389	-23 340	-23 373	100	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnallisten palveluiden kohderyhmät ovat laajentuneet entisestään vuoden 2023 aikana ja ne kattavat kaikki ikäryhmät. Viimeisimpänä myös henkilöstön, jolle suunniteltu liikunnallisen työhyvinvointimallin kehitys saatiin päätökseen. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden palveluihin asti.

Olemassa olevia palveluita on kehitetty elämäntapa- ja elämäntapaperiaatteen mukaisesti, jotta entistä useammalla vantaalaisella olisi mahdollisuus fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan kaikissa elämäntapavaiheissa. Elämäntapaperiaate nousee vahvasti esille myös liikuntapolitiittisissa linjauksissa sekä kaupunkitasoisessa Liikkuva Vantaa –ohjelmassa, jonka toimeenpano käynnistyy vuonna 2024. Nämä asiakirjat ohjaavat palvelualueen ja koko kaupungin fyysisen aktiivisuuden edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä lähitulevaisuudessa.

Liikkuva päiväkotitoiminta toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutuksien sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehityshankkeina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin jalkautumalla entistä vahvemmin ja pitkäkestoisemmin osaksi valikoitujen varhaiskasvatustieteen yksiköiden arkea.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa koskeissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotua Sporttikaveri-toimintaa järjestettiin osana Harrastusten Vantaa -hanketta. Uutena avauksena yläasteen oppilaille kehitettiin PT-valmennusmalli, joka on kohdistettu palvelu niille oppilaille, joiden fyysisen toimintakyvyn parantaminen edellyttää henkilökohtaista apua.

Liikkuva opiskelu -ohjelmassa jatkettiin koulutusten järjestämistä toisen asteen oppilaitosten henkilökunnalle sekä hyvinvointivalmennuksen, pienryhmäohjausten ja liikuntaneuvonnan tarjontaa. Toisen asteen opiskelijoille tarjotaan myös uimahallien ja kuntosalien maksuton käyttö ennen kello 16:ta.

Koululaisten oppilasarheilua sekä maksuttomia pelipäivätapahtumia ja aikuisille suunnattua Kortteli-liiga-toimintaa laajennettiin ja kehitettiin vuoden aikana. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n kanssa ympäri Vantaata entistä laajemmin.

Liikunnan palvelualueen ohjattu kurssitoiminta tarjosi erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Ohjattuun liikuntaan osallistuu viikoittain noin 5 000 vantaalaista. Kaupungin elintapaneuvontaa – hyvinvointimentorointia – tarjottiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kaikilla terveysasemilla.

Hyvinvointikertomus tutuksi & terveellinen ravitsemus tavaksi -hankkeessa pilotoitiin ylipainon hoitopolkua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Hankkeessa on arvioitu ja kehitetty toimenpide-ehdotuksia erityisesti peruskouluun liittyvään ravitsemuksen kehittämiseen esimerkiksi kouluruokailussa.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan kohdeavustusta kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen. Liikunnan avustuksia uudistettiin niin, että erityisliikunnan yleisavustus korvattiin soveltavan liikunnan kohdeavustuksella ja harrasteliikunnan ohjaajatuki päivitettiin harrasteliikunnan kohdeavustukseksi. Matalan kynnyksen maksutonta tai hyvin edullista harrastustoimintaa tuetaan tilojen maksuttomalla käytöllä ja harrasteliikunnan kohdeavustuksella.

Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin, mm. uuden käyttöliittymän käyttöönotto ja Suomi.fi-tunnistautuminen. Kaupungin uutta avustusjärjestelmää kehitettiin toimialatasoisesti ja se otettiin osalta liikunnan avustuksia käyttöön joulukuussa. Ohjatun liikunnan ja liikunnallisten päiväleirien ilmoittautumisjärjestelmä päivitettiin käyttäjäystävällisemmäksi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Hakunilan urheilupuistoon valmistuivat iso tekojää ja kaukalotekojää. Urheilupuiston aluetta myös perusparannettiin ja uusi huoltorakennus otettiin käyttöön. Elmon urheilupuiston esirakentaminen valmistui ja Elmon uimahallin suunnittelu jatkui. Martinlaakson uimahallin katon tukirakenteiden ja altaiden laatoitusten uusimiset aloitettiin. Tikkurilan Areenalle valmistui kolme aitiota. Uudet ulkokuntoilulaitteet asennettiin Askistoon, Havukoskelle, Ilolaan, Itä-Hakkilaan ja Pähkinärinteeseen. Peltolan koulun pihalle toteutettiin lähiliikuntapaikka.

Vuonna 2023 Vantaalla järjestettiin erilaisia liikunta- ja urheilutapahtumia, mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, motocrossin MM-osakilpailu, sulkapallon suuri kansainvälinen Arctic Open-kilpailu, sulkapallon SM-kilpailut, joukkuevoimistelun EM-kilpailut, maailmancupin osakilpailu, nuorten Challenge Cup sekä B-kategorian kansainvälinen kilpailu, futsalin, käsipallon, salibandyn ja jalkapallon maaotteluita, skeitin SM-kilpailut, amerikkalaisen jalkapallon EM-ottelu, nyrkkeilyn SM-kilpailut, Vantaa Triathlon, Vantaa SM-Maraton.

Vuonna 2023 Vantaalla oli 12 kumppaniurheilijaa ja 3 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuotot alittuivat 32 000 euroa. Menot toteutuivat budjetin mukaisesti. Tulojen alentuma johtui lähinnä Martinlaakson uimahallin ja kuntosalin kiinnioloista.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousar- vion to- teuma	TOT-%	Ylitys/ali- tus
TOIMINTATUOTOT	1 704	0	1 704	2 060	121	-357
TOIMINTAKULUT	-14 123	-363	-14 486	-14 703	101	217
TOIMINTAKATE	-12 419	-363	-12 782	-12 642	99	-140

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alkaessa. Uutta palvelu-
aluetta on rakennettu koko vuosi niin yhteisten toimintatapojen ja organisaatiokulttuurin kuin laa-
jemman palvelualueen vision rakentamisen merkeissä. Vuoden alkua leimasi vahvasti uusi palvelu-
alue ja siihen kohdistuvat ajatukset sekä odotukset.

Palvelualueen visiota lähdettiin rakentamaan keväällä 2023, kun palvelualue oli saatu järjestelmien
ja muun käytännön asioiden näkökulmasta järjestykseen. Vision tueksi hankittiin konsulttitoimisto ja
kilpailutuksen kautta tätä työtä lähdettiin rakentamaan Gaia Consulting Oy:n kanssa. Työn tueksi ka-
sattiin myös neuvonantajaryhmä, jossa on asiantuntijoita ministeriöistä ja muista asiantuntijaorgani-
saatioista. Työ on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja sitä jatketaan vuonna 2024. Neuvonantaja-
ryhmältä tullut palaute siitä, mitä vuoden 2023 aikana on tehty, oli erittäin rohkaisevaa.

Vuoden alkua leimasi iso henkilöstökriisi, kun hakijamäärät romahtivat avoinna oleviin paikkoihin.
Nuorisopalveluissa arki oli kevään aikana paljolti vain selviämistä, henkilöstötilanteen ollessa erittäin
hälyttävä. Kevään palkkaratkaisu ja Seuren kanssa toteutettu markkinointikampanja toi suunnan-
muutoksen tilanteeseen ja loppuvuodesta nuoriso- ja yhteisöpalveluissa oli enää yksi vakanssi täyttä-
mättä (pahimmillaan vakansseja oli n. 30 täyttämättä).

Toiminnallisesti palvelualueella on ollut kolme kriittistä teemaa. Nuorisorikollisuuden kasvu kaupun-
gissa, NEET-nuorten tilanne sekä yleisemmin turvallisuustilanteen kehittyminen eri kaupunginosissa.

Vuoden aikana on molempien näiden asioiden ympärillä rakennettu tilannekuvaa oman tiedonke-
ruun, selvitysten ja tutkimushankkeen käynnistämisen merkeissä. Nuorisorikollisuuden osalta vuo-
den aikana edistettiin seuraavia asioita:

- Aloitettiin yhteistyö HelsinkiMission kanssa Aggredi Primo -toiminnan (<https://aggredi.fi/aggredi-primo/>) käynnistämiseksi Vantaalla ministeriön rahoituksella. Valmistelua tehtiin vuo-
den 2023 aikana ja toiminta käynnistyy alkuvuodesta 2024.
- Käynnistettiin laaja kolmivuotinen tutkimushanke, jotta tulevaisuuden toimenpiteet pohjai-
tusivat tietoon ja ymmärrykseen ilmiöstä.
- Rakennettiin pääkaupunkiseutu -tasoista nuorisopalveluiden yhteis- ja kehittämistyötä tee-
man äärellä yhteishankkeen kautta. Tämän hankkeen kautta tehtiin myös kansainvälistä yh-
teistyötä erilaisten toimintamallien benchmarkkauksessa.

Neet-nuorten osalta nuoriso- ja yhteisöpalvelut käynnistivät selvityksen ajantasaisen ja paikkaansa
pitävän tiedon rakentamiseksi ilmiöstä. Selvitys tuotti paljon tietoa, jonka kautta toimenpiteitä ja lä-
hestymistapojen tutkimista on tarkoitus jatkaa vuoden 2024 aikana. Tätä työtä tehdään yhteistyössä
työllisyyspalveluiden ja toisen asteen kanssa.

Turvallisuustilanne on vaihdellut ja joissakin kaupunginosissa tämä on aiheuttanut erilaisia tilanteita asiakkaiden taholta. Nuoriso- ja yhteisöpalvelut on kiinnittänyt erityistä huomiota turvallisuussuunnitelmien läpikäymiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen teeman ympärillä.

Talousarvion toteutuminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden käyttötaloudessa säästettiin kevään 2023 aikana henkilöstövajauksen johdosta. Tästä syystä käyttömenot eivät toteutuneet kokonaisuudessaan. Vuoden 2023 menot ja tulot ylittivät hankkeista johtuen. Menot ylittivät 217 000 euroa (tot-% 101) ja tulot 357 000 euroa (tot-% 121).

Elinikäinen oppiminen (brutot)

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTATUOTOT	1 768	0	1 768	1 611	91	157
TOIMINTAKULUT	-6 728	-145	-6 873	-6 144	89	-729
TOIMINTAKATE	-4 960	-145	-5 105	-4 533	89	-572

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinikäisen oppimisen palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alussa. Palvelualueen muodostavat oppilaitosmuotoiset yksiköt: Vantaan aikuisopisto, Vantaan musiikkiopisto ja Vantaan kuvataidekoulu. Lisäksi palvelualueen tehtäviin kuuluu yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden avustusten valmistelu. Vuosi 2023 olikin pitkälti uuden palvelualueen johtamis- ja toimintakulttuurin kehittämisen suunnittelua ja kehittämistyötä. Palvelualueen johtamisjärjestelmäkuvaus laadittiin yhteistyössä johtoryhmän, laajan johtoryhmän ja henkilöstön kanssa. Johtamiskulttuurissa tavoitellaan yhteisohjautuvuutta. Palvelualueen kehittämisteemat ovat: 1) yhteinen päämäärä ja yhteistyö, 2) johtaminen ja toimintakulttuuri, 3) viestintä. Kaikkiin teemoihin on suunniteltu ja aikataulutettu toimenpiteitä. Johtamisen ja toimintakulttuurin kehittäminen ovat hyvässä vauhdissa.

Palvelualueen talous on kytköksissä asiakasmäärään ja siksi myös taloustavoitteeksi asetettiin asiakasmäärän kasvu. Tämä tavoite saavutettiin palvelualueetasolla. Aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksen volyymi kasvoi vuonna 2023 n. 22 %. Kansalaisopiston VOS-tuntimäärätavoite saavutettiin. Kaikkiin Aikuisopiston toimintamuotoihin tulijoita on enemmän kuin on paikkoja. Vantaan musiikkiopiston opiskelijamäärä kasvoi n. 10 %, ja samaan aikaan tarjottujen tuntien määrä puolestaan väheni, eli kehitys on oikeansuuntaista. Vantaan kuvataidekoulun oppilasmäärä ei kasvanut, mikä vaatii jatkossa kehittämistä.

Strategisista tavoitteista merkittävin elinikäisen oppimisen näkökulmasta on eriarvoisuuden estäminen saavutettavuutta lisäämällä, mikä tarkoittaa palveluiden monipuolistamista. Maahanmuuttajakoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen kehittäminen jatkuu koko ajan. Tällä hetkellä aikuisten perusopetusta järjestetään Vantaalla sekä Aikuisopistossa että ammattiopisto Variassa. Aikuisopistossa

järjestetään koko tutkintoa, Variassa osasuorituksia. Aikuisopiston opiskelijamäärä on suurempi, ja koulutusta on kehitetty kokonaisuutena. Vuonna 2023 aloitettiin valmistelevaan Variassa järjestettävän aikuisten perusopetuksen siirtoa Aikuisopistoon, jotta kokonaisuus olisi selkeämpi ja yhtenäisempi. Siirto tapahtuisi vuoden 2025 alusta alkaen.

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin Harrastusten Vantaan siirtyminen elinikäisen oppimisen palvelu-alueelle vuoden 2024 alusta alkaen. Elinikäisen oppimisen palvelualue on profiloitunut näin vahvemmin harrastusten palvelualueeksi. Tavoitteena on tarjota harrastuksia palveluita alikäyttävillä lapsilla ja nuorilla sekä mahdollistaa harrastusjatkumot ja sitoutumista harrastamiseen. Palvelualueen visio on *Elinikäinen oppiminen luo iloa, osaamista, taitoa ja elinvoimaa*.

Syksyn 2023 toteutettiin Vantaan yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden tapaamiset ja toiminnan kehittäminen on käynnistetty (mm. kehittämisfoorumi pidetään 03/24), laadun mittarointiin ollaan kehittämässä työvälinettä.

Aikuisopisto

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja kotouttavaa sekä suomi toisena kielenä -koulutusta. Palvelualueen rakenteiden luominen ja toimintatapojen kehittäminen leimasivat vuoden tapahtumia.

Aikuisopiston toiminta on palautunut pandemian vaikutuksista erittäin hyvin; kansalaisopiston opiskelija- ja kurssimäärä ylittivät jo koronapandemiaa edeltäneen ajan luvut. Aikuisten perusopetuksen kehittämistä ja laajentamista jatkettiin. Toiminnan laajentamiselle ei kuitenkaan löytynyt lisätiloja, mikä jarrutti tavoitteiden toteutumista. Suomi toisena kielenä ja kotouttava koulutus toteutuivat suunnitellusti.

Opisto osallistui aktiivisesti Tikkurilan osaamiskampuksen eri osa-alueiden kehittämiseen ja suunnitteluun yhdessä Vantaan musiikkiopiston, Vantaan ammattiopisto Varian ja Tikkurilan lukion kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Aikuisopisto alitti talousarvion tulo- ja menokehysten. Aikuisten perusopetuksen laajenemista ei tilakysymysten vuoksi pystytty toteuttamaan suunnitellusti, mikä heijastui toimintakulujen alittumisena. Hankkeiden sekä tilatun koulutuksen tulojen ja menojen ennakointi on ollut haasteellista.

Elinikäinen oppiminen (netot)

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTA-TUOTOT	1 368	0	1 368	1 336	98	32
TOIMINTAKULUT	-5 544	-98	-5 642	-5 667	100	24
TOIMINTAKATE	-4 176	-98	-4 274	-4 330	101	56

Musiikkiopisto

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTA-TUOTOT	1 047	0	1 047	1 002	96	44
TOIMINTAKULUT	-4 447	-89	-4 536	-4 524	100	-11
TOIMINTAKATE	-3 400	-89	-3 489	-3 522	101	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta, joka on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Vuoden aikana järjestettiin yli 200 erilaista konserttia ja tapahtumaa. Oppilaille pidettiin viikonloppuleirejä ja kansanmusiikkiyhtyeet vierailivat Ruotsin Axevallassa. Pianisteja osallistui valtakunnalliseen Tapiolan pianokilpailuun. Musiikkiopisto osallistui Vantaan Kulttuurilapset toimintaan järjestämällä muskarituokioita kulttuurilapsille. Kulttuurilapset toimintaa laajennetaan ja kehitetään tulevina vuosina.

Musiikkiopiston hallinnossa tapahtui vuoden 2023 aikana merkittäviä muutoksia. Uusi rehtori aloitti työssä maaliskuun alussa. Toisen apulaisrehtorin tehtävää hoiti kevään ajan sijainen ja uusi vakituinen apulaisrehtori aloitti elokuun alussa.

Keväällä ei järjestetty valintatestejä, vaan oppilaat valittiin hakulomakkeissa annettujen tietojen perusteella. Lähes kaikki musiikkiopistoon hakeneet oppilaat saatiin mukaan toimintaan. Oppilasmäärää kasvatettiin maltillisesti.

Työyhteisön toimintaa kehitettiin koko henkilöstön yhteisessä työyhteisövalmennuksessa ulkopuolisen työnohjaajan johdolla. Oppilaitoksen johtamisen kehittämistä jatkettiin syksyllä rehtoreiden työnohjauksella ja rehtorin esihenkilövalmennuksella. Kokouskäytänteitä ja rehtoreiden työnjakoa selkiytettiin.

Tempo-orkesteritoiminta siirtyi musiikkiopistosta 1.8.23 alkaen lasten ja nuorten kulttuuripalveluihin.

Joulukuussa saatiin valmiiksi musiikin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisen opetussuunnitelman laatimistyö. Lautakunta hyväksyi uuden opetussuunnitelman 5.12.

Vuoden lopussa valmisteltiin tulevaa MEK-yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa ”Vantaudu musiikille – musiikista iloa päiväkoteihin” -hankkeen tiimoilta.

Tila-asioita suunniteltiin Tikkurilan kirjastotalon tulevan remontin, Tikkurilan Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui lähes talousarvion mukaisena.

Kuvataidekoulu

1000 eur	Talousarvio 2023	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	TOT-%	Ylitys/alitus
TOIMINTATUOTOT	322	0	322	334	104	-12
TOIMINTAKULUT	-1 098	-9	-1 107	-1 143	103	36
TOIMINTAKATE	-776	-9	-785	-809	103	24

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille viidessä opetuspisteessä eri puolilla Vantaata. Opetuspisteet ovat Kulttuurikeskus Orvokissa Tikkurilassa, Myyrmäki-talossa, Kartanonkoskella Tilkun koulussa, Korsossa Lumossa sekä Kivistössä Aurinkokiven koulussa. Opetuspisteidensä ja oppilasmääränsä puolesta Vantaan kuvataidekoulu on Suomen toiseksi suurin.

Kuvataidekoulu järjestää myös avoimia viikonloppukursseja. Lyhytkurssien osallistujamäärä on pikkuhiljaa kohonnut koronaa edeltävälle tasolle ja ylikin. Lyhytkursseilla on merkittävä rooli kuvataidekoulun tunnetuksi tekemisessä ja oppilashankinnassa.

Kuvataidekoulussa kehitetään uusia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja Elinikäisen oppimisen palvelualueella sekä taiteen perusopetuksen koko kentällä.

Kuvataidekoulu osallistui Vantaan kulttuurilapset toimintaan Taidehuvipuisto-teoksella, joka sai erittäin hyvää palautetta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa tulevana vuosina. Tavoitteena on uusien oppilassukupolvien tutustuttaminen toimintaan jo ennen taiteen perusopetuksen aloittamista.

Vantaan kuvataidekoulu osallistuu aktiivisesti myös Kuvataidekoulujen liiton toimintaan. Johtava opettaja Marja Juutinen sai Kuvataidekoulujen liitolta vuoden 2023 Taidekasvattaja tunnustuksen.

Tila-asioita suunniteltiin Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta. Kuvataidekoulun toiminnan laajentamista ja uusien opetuspisteiden perustamista Hakunilan ja Aviapoliksen suuralueille tutkitaan.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui pääosin talousarvion mukaisena. Henkilöstömenot ylittyivät, toimintaa sopeutetaan vuonna 2024.

Irtaimen investoinnit

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan irtaimen oli varattu määrärahaa 3 241 000 euroa. Irtaimen hankintojen toteuma oli 3 115 000 euroa (tot- % 96). Irtaimen sisältyi noin 1,2 milj. euron edestä uuteen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskukseen tehtyjä irtaimen hankintoja.

1000 eur	Talousarvio yhteensä 2023	Kum. toteuma 1-12/2023	Kum. toteuma % 2023	TA - TOT
Kaupunkikulttuurin irtain omaisuus	-3 241	-3 115	96	-126
Kirjaston kalusto	-1 087	-844	78	-243
Aikuisopisto/irtain omaisuus	-30	-29	96	-1
Kulttuuripalveluiden irtain omaisuus	-1 169	-1 165	100	-4
Liikuntapalveluiden irtain omaisuus	-440	-500	114	60
Nuorisopalveluiden irtain omaisuus	-415	-495	119	80
Musiikkiopiston irtain omaisuus	-30	-29	96	-1
Kuvataidekoulun irtain omaisuus	-10	-8	79	-2
Asukaspalveluiden irtain omaisuus	-60	-45	76	-15